

RAAR DEBWĀĀLE JISŌS & KALBWINE

Köttōpar ko an katak in:

- Kwałok wāween im unin an Jisōs mej.
- Kwałok bwe mej eo an Jisōs ear kajejjet naan ko ilo Kallimur Mokta.
- Kwałok melelein naan eo an Jisōs ke Ear ba “emōj.”
- Kwałok bwe mej eo an Jisōs wōt e maroñ lomqoren armej jān nana ko aer.

Melele ko reļap ilo katak in:

- Jen lo bwe Jisōs ear mej ioon debwāāl meñe ejjełok ruōn.
- Jen lo bwe unin an Jisōs mej ej kōn nana ko ad.
- Jen lo bwe e bwe mej an Jisōs ñan lomqoren kōj.
- Jen lo bwe Anij ear jokwane kōn mej eo an Jisōs.

Joñan an Parisi ro dike Jisōs raar kōnaan bwe en mej. Raar lamōj im ba, “Debwāāl E! Debwāāl E!” Etke Parisi ro im ri kabuñ ro raar dike Jisōs? Ej kōnke Jisōs ear kawaani jerbal ko aer remman. Raar bane an Jisōs katakin armej bwe ren kōttaik er ñan E im wānōk eo An.

Ak kwō jelā ta? Bar juon ear kōnaan ḡan Jisōs im debwāāl E. Wōn eo? Anij Jemān. Ta Ear dike Nejin ke? Ejab. Ear yokwe E jān joñan maroñ ba. Bōtab joñan An yokwe kwe im ña Ear karōk bwe Jisōs En mej.

Jerbal 4:27,28 Bwe e ḡool, Herod, im Pontiōs Pailat, im ri aelōñ ko, im armej in Israel raar kapata ilo jikin kweilok in nae Jisōs Ri Karijerōm e kwōjarjar, Eo Kwaar kapit E, bwe ren kōmanman men eo jabdewōt Peim im Am̄ lōmṇak raar pepe ḡokta bwe ren wałok.

Joñan ad nana, Anij ear aikuj in bōk wāween kanniōk im mej ioon juon debwāāl bwe En lomqoren kōj.

1. Jisōs ear toto ioon juon debwāāl.

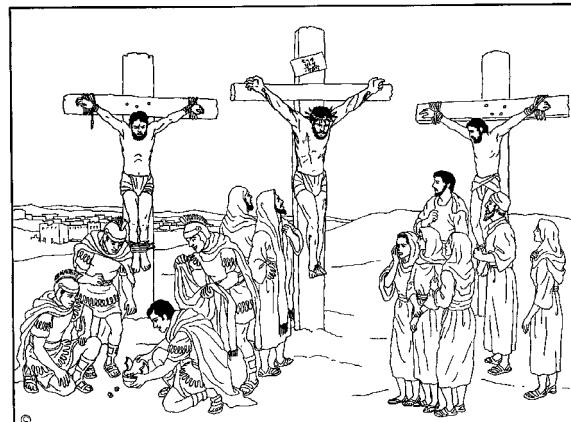

Mark 15:20, 22 Im ke emōj aer kajjirere, rej utūk nuknuk ko e būrōrō jān E, im kanuknuk E kōn nuknuk ko An, im āñinłok E bwe ren debwāāl E. [22] Im rej āñinłok E ñan jikin Golgota, ukōtōn naan in, Jikin Lat in Bar.

Golgota ear ālikin jikin kweilok in Jerusalem.

Mark 15:23, 24 Im rej lełok ñan E wain e kāre kōn mōr bwe En idaak; a E jab bōk e. Im rej debwāāl E, im ajej nuknuk ko An ilo

juon kakōlle ioer, bwe ren jelā ewi men ko aer.

Dān eo me raar leļok ñan Jisōs ear juon men in jipañ bwe en dikļok metak. Bōtab Jisōs ear abwin bōk e.

Ke raar debwāāle Jisōs, raar dilaike Pein im Neen, innām raar kajutak debwāāl eo im likūte ilo juon roñ. Unin an wor eñtaan ioon debwāāl ej kōnke e pen an armej eo menono. Bwe en menono, ej aikuj jutak ak make kanōke lōñłok kōn pein, bōtab elap an metak ñe ej kain in bwe dila ko re pād ie.

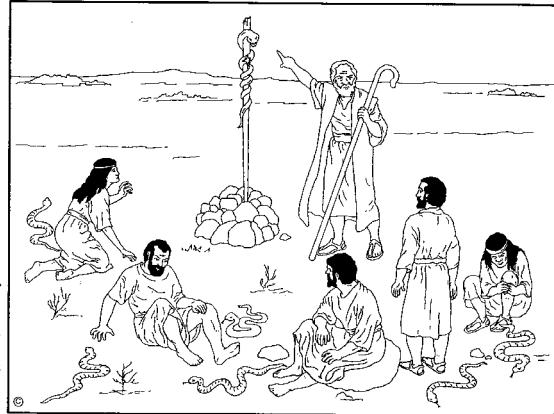
2. An Jisōs toto ioon debwāāl ej katakin kōj kōn bar lotak.

Kwōj kememej ke men eo Jisōs ear ba ñan Nikodimōs?

Jon 3:14, 15 Im āinwōt Moses ear lelōñłok jedpānit eo ilo āne jemaden, āindein naaj lelōñłok Nejin armej; bwe jabdewōt eo ej tōmak ilo E en mour indeeo.

Ilo iiен eo ke jedpānit ko raar kije armej, Moses ear kōmman juon annañin jedpānit im likūte ioon juon joor. Ke emōj kije juon armej im ear kile bwe enaaj mej, elāññe ear tōmak Anij ear reiļok ñan annānin jedpānit eo, im Anij ear kemour e.

Ñe juon armej ej kile bwe enaaj mej kōnke e ri jerōwiwi, e maroñ reiļok ilo tōmak ñan Jisōs ioon debwāāl. Elāññe e kōñaan oktag jān an nana, im ej tōmak bwe mej an Jisōs ej kōllā kōn aolep nana ko an, Anij ej lomqoren e.

3. An Jisōs toto ioon debwāāl ej katakin kōj bwe je lia kōn nana ko ad.

Elōñ iaan ri Ju ro raar jab tōmak bwe Jisōs ear Messia eo, Ri Kapit eo, me emōj kallimur kake ilo Kallimur Mokta. Unin aer jab tōmak ej kōnke Dt. 21:23 ej ba bwe e lia jabdewōt armej eo ej toto ioon juon wōjke. Innām raar lōmñak bwe Ri Lomoqor eo jān Anij e ban lia.

Gal 3:10 Bwe ro otēmjej re jān jerbal in kien rej pād iumwin juon lia; bwe emōj je, “Naaj kōole jabdewōt eo e jab pād wōt ilo men ko otēmjej jeje ilo bok in kien bwe en kōñanmani.”

Kōj, je lia kōnke jaar jab pokake aolep naan ko an Anij. Bōtab Kraist ear mej kōn kōj bwe En lomqoren kōj jān lia eo an kien.

Gal. 3:13 Kraist ear pinmuur ñan kōj jān lia in kien, ke Ear erom lia kōn kōj; bwe emōj jeje, “E lia jabdewōt eo ej toto ilo wōjke.”

Jisōs ear erom men in lia bwe jen jab iumwin lia in kien!

4. An Jisōs mej ioon debwāāl ear kajejjet naan ko ilo Kallimur Mokta.

Enañin 1,000 iiō moktalök, Devid ear je bwe armej renaaj wākare Jisōs. Im ilo tōr eo an Devid, kien ko re jañin debwāäle armej.

Sam 22:16,17 Bwe kidu rorrer raar pād iturū; jar an ri nana raar kōpool eō; rej wākare neō im peiū. I maroñ in bwini diō otemjej; rej lo eō im kallimjek eō.

Kab Devid ear ba bwe renaaj ajej nuknuk ko an Jisōs im gamble kōn kopā eo An.

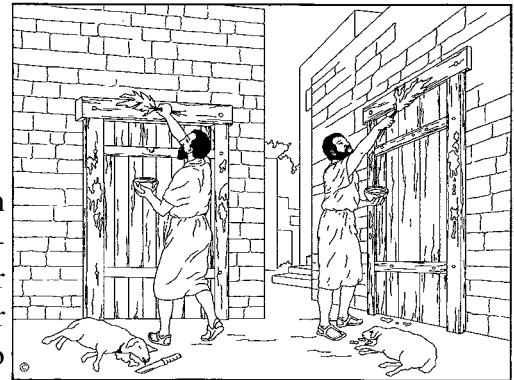
Sam 22:18 Rej ajej nuknuk ko aō ñan doon, im raar kōjerbal kein kaalikkar kōn aō kopā.

5. Ke Jisōs ear mej ioon debwāäl Ear kajejjet waan joñak eo kōn Laam in Kijoone.

Jon 13:1 Kiiō mokta jān kwōjkwōj in kijoone; kōn an Jisōs jelā bwe awa eo An e moottok bwe En ilōk jān lał in ñan Jemān; Ear yokwe ro doon rej pād ilał im Ej yokwe er ñan jemłoken.

Ke ear epaak an Jisōs mej, ro nejin Israel raar kautiej juon Holiday elap ilo manit ko aer. Raar kautiej Kwōjkwōj in kijoone. Kwōjkwōj in ear kakememej Israel ke enjeł in mej ear kijoone moko imōn ro ri Israel ke Anij ear lōmoqren er jān aer pād im ri kamakoko ilo Ijipt. Unin an enjeł eo kijoone moko imweir ej kōnke raar mān juon lamb im likūt bōtōktōkin iturin kōjām ko. Lamb eo ear mej bwe ren jab mej, im Jisōs ej Lamb an Anij (Jon 1:29) Eo ear mej bwe jen jab mej.

1 Korint 5:7 Bwe emōj katok kōn men in kijoone eo ad, eo Kraist.

6. Raar likūt juon jeje, juon sign, ilōñin Jisōs.

Mark 15:25, 26 Im awa kein ka ruwatimjuon, im rej debwāäl E. Im naan in kinaaklök kake emōj jeje ilōñin, “KIÑ AN RI JU RO.”

Ekkā wōt, raar likūt juon jeje ilōñin armej eo me raar debwāäl e ñan kwałok kōn nana ko an im unin aer debwāäl e. Bōtab ejjełok an Jisōs nana. Pailat ear je, “Kiñ an ri Ju ro.” Ejjełok an Jisōs bōd, ak Ear mej kōn jerowiwi ko am, jerowiwi ko aō, im jerowiwi ko an aolep armej. Re maroñ kar je im kōllaajrak jerowiwi ko ad ioon alał eo. Enaaj kar men in kajookok elāññe raar kōllaajrak aolep jerowiwi ko ad bwe armej ren loi, ak Jisōs ear inek ruōd ke Ear toto ioon debwāäl.

Mark 15:27 Im rej debwāäl ruo ri kowadoñ na Ippān, juon i anmooñōn, im juon i anmii-ñin.

Aisiea, ri kanaan eo, ear ba bwe Ri Lōmoqor eo enaaj mej ippān jet ri nana.

Aiseia 53:12 Kōn men in, Inaaj je An kij ippān ro re lap, im Enaaj ajej men in rakim ippān ro re kajoor; kōnke Ear lutōklök an ñan mej, im ar bwini E ippān ro ri bōd. A Ear

inekl̄ok jerōwiwi an elōñ, im Ear kōmman men in medek kōn ro ri bōd.

7. Armej raar kajjirere kake Jisōs ke Ear toto ioon debwāäl eo.

Mark 15:29-32 Im ro rej ellā l̄ok rej kajjirere kake, im jeboulul bōraer im ba, “Kwe eo, Kwōj kókkure tempel, im kalōk e iuñwin jilu raan, [30] Kwōn lōmōoren Eok, im to lał jān debwāäl ñe!” [31] Barāinwōt pris ro relap rej kajjirere im ba ñan doon kab skraib ro, “Ear lōmōoren ro jet; E jab maroñ make lōmōoren E. [32] Ri Kraist, Kiiñ in Israel, En to jān debwāäl eo, bwe jen lo im tōmak.” Im ro ar debwāäl er na Ippān rej kajjirere kake.

Jisōs ear jelā bwe Enaaj jerkakpeje l̄okin 3 raan. Ke Ear kōnono kōn kókkure tempel eo, Ear kōnono kōn ānbinnen, ak armej ro raar lōm̄nak bwe Ear kōnono kōn mool in tempel eo.

8. Jisōs ear kōllā oñean jerōwiwi kōn An mej.

Melele eo elap ilo aolepen Bible ej men in: Jisōs ear mej bwe En lōmōoren armej jān jerōwiwi ko aer. Anij e kwōjarjar. E jab maroñ jołok an armej bōd im bōk er elāññe ejjelok ej kōllā oñean jerōwiwi ko aer. Ejjelok an Jisōs jerōwiwi. Ke Jisōs ear peptaij, Anij ear kōnono jān lañ im ba bwe E mōñōñō kake Nejin.

Ālikin Adam im Iv, aolep armej raar l̄otak ri jerōwiwi. Kōn aer jerōwiwi, rej aikuj in mej, im men in melelein mej ilo ānbwin kab jepel jān Anij ñan indeeo. Unin an Anij kar jiroñ armej bwe ren katok kōn sip im got ej bwe ren jelā bwe rej ri jerōwiwi, im ekkar bwe ren mej. Menninmour eo ej bōk jikier mae iien ej itok Ri Lomoñ eo. Ke raar katok kōn juon sip ak goat, ear aikuj weepān im ejjelok an nañinmej ak jorrāān. Anij e weepān, im kōn men in, jabdewōt men in katok ak lełok ñan E ej aikuj bar weepān. Kōj, je jab weepān, im ejjelok men jej kōmmane e weepān. Bōtab, Jisōs e weepān, im kōn men in, em̄man mej eo An.

2 Korint 5:21 Eo ear jab jelā jerōwiwi, Ear kōmman E jerōwiwi kōn kōj, bwe jen erom wānōk an Anij ilo E.

9. Anij ear jokwane kōn mej eo an Jisōs.

Aiseia 53:10, 11 A Jeova e buñbūruon in kaeñtaan E; Ear kabūromōj E; ñe kwōnaaj kōmman An men in katok kōn jerōwiwi, Enaaj lo ineen, Enaaj kaetokl̄ok raan ko An, im men in mōñōñō an Jeova enaaj jeraam̄man ilo pein. Enaaj lo tokjān eñtaan eo An, im naaj jokwane; kōn An jelā kake, Ri Karijera e wānōk enaaj kowānōk elōñ; im Enaaj inekl̄ok jerōwiwi ko aer.

Etke Anij ear buñbūruon in kaeñtaan Jisōs? Kōnke Ear jelā bwe ej aikuj āindein bwe en wor kōllā kōn jerōwiwi ko ad. Im eoon in ej ba bwe Anij ej lo tokjān eñtaan an Jisōs, im Ej jokwane. Anij ej ba, “e bwe.” Ejjelok bar juon men ej aikuj in walok ñan kōllā oñean jerōwiwi ko ad. Anij e jokwane. An juon ri kaki jare kōj, ad kate kōj im jerbal ñan Anij, ad mare... men kein re ban jipañ.

Mark 15:33, 34 Im ke ej itok joñoul im ruo awa, e marok ioon aolepen āne im ñan jilu awa. Im ke jilu awa, Jisōs ej lamōj im elap ainikien im ba, “Eloi, Eloi, lama sabaktani?” ukōtōn naan in, Aō Anij, Aō Anij, etke Kwaar il̄ok jān Eō?

Ear marok kōnke Anij ear ilōk jān Nejin. Im etke Anij ear ilōk jān E? Kōnke Nejin ear inek jerōwiwi ko ad, im Anij e jab maroñ reilōk ñan jerōwiwi. Jisōs ear pokake aolep kien ko an Anij, im Ear kamōñōñōik E aolep iien. Ak kiiō, kōn an Jisōs bōk jerōwiwi ko ad, Anij ear ilōk jān E.

10. E tōprak aolep men bwe en jako jerōwiwi ko ad.

Jon 19:30 Innām ke emōj an Jisōs bōk vinegar eo, E ba, “Emōj!” Im Ej jirłok im kōtłok An.

Etke Jisōs ear ba, “Emōj”? Kōnke emōj aolep jerbal ko an Jisōs, im emōj kōllā oñean jerōwiwi ko ad. Ejjełok likjab, im ejjełok bar juon men bwe en maroñ jako ruōn armej. Jisōs ear kōllā aolepen.

Elaññe juon ej kōllā oñean juon waj im lewōj āinwōt juon gift, kwōj aikuj kōllā kōn waj eo ke? Jaab. Ej juon gift. Elaññe kwōj kajjioñ in kōllā oñean, armej eo ear lewōje e maroñ illu bwe kwō jab tōmak bwe emōj an kōllā aolepen.

11. E potak roñel eo ilo tempel eo.

Mark 15:38 Im rōñel in tempel e potak im ruo ḥōttan, jān lōñ ñan lał.

Kar ḥōkt, roñel eo (katiin eo) ear pinej ruum eo e kwōjarjar otom kwōjarjar. Ear kōjepel armej jān Anij. Ak kiiō, kōn an Jisōs mej, Ear kōllaajrak armej ñan Anij. Ejjełok ad aikuj pris kiiō. E jako an Anij illu ipped elāññe emōj ad bar ḥotak. Je maroñ kajju ñan ippān Anij. Ejjełok ad aikuj katok kōn menninmour.

1 Jon 1:7b bōtōktōkin Jisōs Nejin, ej karreoir kōj jān jerōwiwi otomjej.

12. Raar kalbwin Jisōs.

Mark 15:42-46 Im kiiō ke e jota, bwe iien kōppojak, eñin raan iñaan Jabōt, [43] Josep ri Arimatia, e ri pepe im emānan, im ej kattar aelōñ in Anij, ej itok, im e peran in dełoñ ñan ippān Pailat, im kajjitōk kōn ubōn Jisōs. [44] Im Pailat e bwilōñ elāññe E mej wōt; im ej āñiñintok senturiōn eo, im kajjitōk ippān ewi toun An mej. [45] Im ke e jełā jān senturiōn, ej lełok ubōn ñan Josep. [46] Im ej wiaik nuknuk linen, im doorlał, im kūtimi kōn nuknuk, linen eo, im kababu e ilo lōb eo, ar jekjek e ilo dekā. Im ej kaddāpilpil ejmaan na ilo aor in lōb eo.

Jisōs ear kallib āinwōt An kar ba. E tōprak kōllā eo. Emōj potak rōñel eo. Men eo wōt kiiō ej bwe armej ren errā ippān Anij. Ren errā bwe er ri jerōwiwi, im ejjełok aer maroñ in make lōmōoren er. Ren errā ippān Anij bwe ekkar bwe ren mej, ak bwe mej an Jisōs wōt ej medek Anij im kōllā oñean aolep jerōwiwi ko aer.

Kajjitōk ko:

1. Raar debwāāle Jisōs ia?

2. Etke Jisōs ear mej ioon debwāäl?
3. Ta eo Devid ear ba renaaj kōm̄māne ñan pein im neen Ri Lomqor eo?
4. Ta melelein ke ear potak rōñel eo ilo tempel eo?
5. Ta melelein ke Jisōs ear ba, “Emōj”?
6. Elaññe ejjelok an Jisōs jerowiwi, etke Ear mej ioon debwāäl eo?
7. Ewi wāween ad jelā bwe Anij e jokwane kōn mej eo an Jisōs?